

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1238/06
15.06.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије, у Београду, у већу састављеном од судија Слободана Дражића, председника већа, Власте Јовановић, Јелене Боровац, мр Љубице Јеремић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступа пуномоћник АБ, адвокат, против тужене Државне заједнице Србије и Црне Горе, Војске Србије и Црне Горе, В.П. ББ, коју заступа МО, Дирекција за имовинско-правне послове, Одсек у Нишу, ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Окружног суда у Врању Гж.бр.188/06 од 12.01.2006. године, у седници одржаној 15.06.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

I ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Окружног суда у Врању Гж.бр.188/06 од 12.01.2006. године и пресуда Општинског суда у Врању П.бр.2038/03 од 17.10.2005. године и тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да му тужена на име одузете 4 краве и 20 комада оваца, са припадајућим плодовима, за период од 2000. до 2004. године (за четири године) исплати укупан износ од 1.306.800,00 динара са законском затезном каматом, у смислу члана 277. ЗОО, почев од дана 23.01.2005. године до коначне исплате, ОДБИЈА СЕ.

II ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Врању П.бр.2038/03 од 17.10.2005. године ставом првим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име одузете 4 краве и 20 комада оваца, са припадајућим плодовима, за период од 2000. до 2004. године (за четири године) исплати укупан износ од 1.306.800,00 динара, са законском затезном каматом, у смислу члана 277. ЗОО почев од 23.01.2005. године до коначне исплате, све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужена врати 4 стеоне краве тежине по 400 кг и 20 комада оваца тежине по 40 кг, са припадајућим плодовима за 4 године и то 16 телади тежине по 120 кг, као и 80 комада јагањаца тежине по 30 кг и 4000 литара млека и 450 кг вуне, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 144.888,00 динара, у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Окружног суда у Врању Гж.бр.188/06 од 12.01.2006. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена је пресуда Општинског суда у Врању П.бр.2038/03 од 17.10.2005. године.

Против правноснажне пресуде Окружног суда у Врању у законском року изјавила је ревизију тужена због битних повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда члана 361. ст.2. тач. 9. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити у смислу члана 398. ст.2. тач.1. и 2. ЗПП и због којих би се побијана пресуда имала укинати.

У проведеном поступку утврђено је да је у 2000. години државна граница између Србије и Македоније апроксимативна, приближна бившој међурепубличкој граници, а по усменом договору. Тако успостављену границу, која је званично успостављена 23.02.2001. године потписивањем билатералног међудржавног уговора, чије обележавање је започето 2003. године и у целини није завршено, са обе стране обезбеђивале су граничне јединице Војске Југославије и Армије Македоније. Прелажење ове апроксимативне државне границе дозвољено је на граничним прелазима Прешево и Прохорпчински, док је прелажење ван ових граничних прелаза представљало, а и сада представља, илегални прелазак државне границе.

Утврђено је да је тужилац АА рођен, и има пребивалиште у селу ВВ, држављанин Републике Македоније. Утврђено је и то да му се породична стамбена зграда, део имања налази у Македонији, а део имања у Србији, у граничном појасу. У рејону села ВВ никада није постојао гранични прелаз и његови становници упознати су са протезањем граничне линије, а и војни погранични представници Републике Србије, старији водник - командир карауле ГГ, упозорио је мештане села ВВ да не пуштају сток на територију

Републике Србије. У спорном периоду, на месту тзв. "ДД", било је строго забрањено кретање стоке због болести слинавке и шапа, а постојала је и наредба да се од илегалног прелазника државне границе Македоније у Србију изврши заплена одузимањем стоке и предавање исте позадинској бази, кланици у Нишу.

Тако је утврђено да је тужилац 21.07.2000. године илегално прешао државну границу из Македоније у Србију, чиме је учинио прекршај из члана 71. ст.1. тач.1. Закона о прелажењу државне границе и кретање у граничном појасу, због чега је оглашен одговорним, и решењем Општинског судије за прекршаје у Трговишту Уп.бр.213 и 214/2000 од 21.07.2000. године кажњен опоменом. Након тога, тужилац 29.08.2000. године опет илегално прелази државну границу из Македоније у Србију, ван граничног прелаза, са стоком, 4 краве и 20 оваца, на испашу на место "ДД", када му припадници Војске Србије и Црне Горе по наведеном постојећем наређењу, одузимају стоку и прослеђују је у кланицу Ниш.

Тужилац тужбом поднетом суду 22.10.2003. године тражи између осталог и накнаду у висини тржишне вредности одузете стоке и плодова за период 4 године (2000.-2004.). На основу налаза и мишљења вештака висина тражене накнаде за 4 стоне краве и 20 комада оваца, са припадајућим плодовима за 4 године износи 1.306.800,00 динара.

Побијаним пресудама нижестепени судови закључују да је тужбени захтев тужиоца основан, обзиром да у време када је од тужиоца одузета предметна стока због илегалног преласка државне границе, гранична линија између Македоније и Србије није била јасно дефинисана, а имовина тужиоца налазила се на територији обе републике, па како против тужиоца није вођен никакав прекршајни нити кривични поступак због илегалног преласка државне границе, то применом одредби члана 210. ст.1. и чл. 214. ЗОО, усвајају тужбени захтев тужиоца и обавезују тужену да тужиоцу на име одузете 4 краве и 20 комада оваца, са припадајућим плодовима за период од 2000. до 2004. године, исплати износ од 1.306.800,00 динара. Окружни суд одбијајући жалбу тужене и потврђујући првостепену пресуду наводи да су радници туженог поступили незаконито, те да постоји основ за накнаду штете тужиоцу.

Међутим, Врховни суд налази да су нижестепени судови на овај начин погрешно применили материјално право.

Наиме, према чл.8. Закона о прелажењу државне границе и кретању у граничном појасу државна граница може се прелазити само на граничном прелазу, а према члану 40. лице које се креће и борави на граничном појасу дужно је да се придржава одредаба међународних уговора који регулишу режим на граници, док према одредби члана 48. граничне војне јединице обезбеђују државну границу и врше контролу кретања и боравка лица у граничном појасу и граничних прелаза, ради спречавања неовлашћеног прелажења државне границе и повреда граничне линије, а овлашћени су да одређују прекршаје и за те прекршаје прописују казне.

С тога, обзиром да је на месту тзв. "ДД" било строго забрањено кретање стоке због болести слинавке и шапа и постојања наредбе да се од илегалног прелазника државне границе из Македоније у Србију стока одузме, заплени и преда позадинској бази - кланицу у Нишу, то је у конкретном случају постојао основ за одузимање стоке тужиоцу од стране пограничне јединице Војске СЦГ приликом илегалног прелаза тужиоца државне границе ван граничног прелаза са стоком, 4 краве и 20 оваца, 29.08.2000. године, па како исти није отпао то тужена сагласно одредбама члана 210.-219. ЗОО није у обавези да тужиоцу накнади вредност одузете стоке са припадајућим плодовима. Исто тако, не постоји ни одговорност тужене у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, јер у поступању припадника војске нема незаконитости. Напротив, они су вршили своју основну законску дужност - спречавање неовлашћеног прелажења државне границе и повреде граничне линије и поштовали наредбу надлежне команде о спречавању уласка у СРЈ стоке због постојања епидемије слинавке и шапа у Републици Македонији.

Са тих разлога, нижестепене пресуде су преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен, јер по становишту Врховног суда тужена спорну стоку није одузела без правног основа, нити у раду органа тужене постоји незаконит и неправилан рад у обављању службе, како то погрешно закључују нижестепени судови.

Зато је Врховни суд у смислу члана 407. ЗПП одлучио као у изреци под I и II.

Председник већа-судија,

Слободан Дражић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

ЗС